

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Elisabet Ebeling
Planhandläggare
010-2244483

Melleruds kommun
oversiktsplan@mellerud.se

Utställt förslag till översiktsplan (ÖP) för Melleruds kommun

Utställningsförslag daterat 15 april-17 juni 2020

Inledning

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap. 16 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL i ett senare planeringsskede.

Enligt 3 kap. 16 § PBL ska det av yttrandet framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap. MB inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Yttrandet är en del av översiktsplanen och ska därför läggas till planen då den antagits. Där Länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del, ska det anmärkas i översiktsplanen (3 kap. 20 § PBL).

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från Skogsstyrelsen, Svenska kraftnät, Trafikverket, Sveriges geotekniska institut, Post- och telestyrelsen, Försvarsmakten och Luftfartsverket (sekretess). Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Samlad bedömning

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Länsstyrelsen ser att översiktsplanens bärande tanke att utveckla tät- och småorter med fokus på Mellerud för att attrahera invånare och pendlare, är god. Översiktsplanen ger vägledning inför kommande skeden genom att behov och utmaningar för utvecklingen av tätorter och landsbygd beskrivs. Natur, vatten, landskapet och dess ekosystemtjänster lyfts fram som kommunens stora resurs för boende och besökare. Kommunen beskriver väl sin plats i regionen. Länsstyrelsen uppmantrar särskilt kommunens mål att satsa på kollektivtrafik, gång och cykel för en hållbar mobilitet.

För riksintressen för naturvård och friluftsliv visar inte översiktsplanen om riksintressena tillgodoses eller inte. Länsstyrelsen anser att LIS-området Hjortens udde påtagligt kan skada riksintressena för naturvård och friluftsliv. I detta skede är det svårt att bedöma om planförslaget riskerar att påtagligt skada riksintressen för kulturmiljövård, och det är viktigt att kommunen tar fram en kulturmiljöanalys inför kommande skeden. Länsstyrelsen delar kommunens avvägning mellan riksintresse för vindbruk och naturvård respektive friluftsliv, att naturvärdena väger tyngre.

I översiktsplanen ska det, enligt 3 kap. 5 § PBL, framgå hur kommunen avser att följa gällande miljö kvalitetsnormer. Det går inte att utläsa i översiktsplanen hur ändrad markanvändning, främst i LIS-områdena, kommer att påverka möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Länsstyrelsen bedömer att den landsbygdsutveckling i strandnära läge som föreslås i översiktsplanen kan godtas i sin helhet i 7 av de utpekade LIS-områdena utifrån 7 kap 18 d-e §§ miljöbalken. För 11 områden lämnar Länsstyrelsen synpunkter på hur dessa bör anpassas och avgränsas för att godtas. Länsstyrelsen godtar inte två av områdena. I och med att kommunen skjuter frågor kring kulturmiljö, hälsa och säkerhet och miljö kvalitetsnormer för vatten till senare skeden, kan det dock senare visa sig olämpligt att bygga ut LIS-områdena även sett ur dessa aspekter.

Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

Kommunen har kompletterat översiktsplanen på ett bra sätt gällande farligt gods och översvämningsrisk. Utifrån nu kända förutsättningar kan Länsstyrelsen ändå inte utesluta att det som föreslås i planen kommer att medföra sådan negativ påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion att det i ett senare planeringsskede kan ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL. Det gäller framförallt risken för översvämning, risken för olyckor med transport av farligt gods, och miljöfarliga verksamheter. Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att arbeta in en strategi för hantering av skyfall i översiktsplanen. Kommunen beskriver förorenad mark på ett bra sätt.

I vissa frågor ser Länsstyrelsen att justeringar behöver göras i översiktsplanen för att denna ska vara tillräckligt vägledande i kommande planering och prövning. Kommunen kan överväga att ställa ut översiktsplanen på nytt, om kommunen bedömer att justeringarna innebär en väsentlig ändring (3 kap 18§ PBL). I andra frågor kan det vara nödvändigt att fortsätta utredningsarbetet efter antagandet.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintressen

Totalförsvaret (3 kap. 9 § MB)

Försvarsmakten avstår från att lämna yttrande.

Naturvård (3 kap. 6 § MB) och Friluftsliv (3 kap. 6 § MB)

I miljöbedömningen behandlas konsekvenser för riksintressen för naturvård och friluftsliv. Flera konflikter lyfts fram. Det framgår dock inte, förutom för LIS-områdena, om anpassningar gjorts för att undvika påtaglig skada eller om riksintressena tillgodoses i planen eller ej.

Det framgår inte hur förslaget att knyta ihop Melleruds tätort med Vänern ska genomföras utan påtaglig skada på riksintresset för friluftsliv. I samrådsyttrandet framförde Länsstyrelsen att det är angeläget att arbetet med fördjupad översiktsplan för området kommer igång snarast. Översiktsplanen ger nu ingen vägledning inför eventuell planläggning, där konflikt med riksintresset kan uppstå.

LIS-område nr 5, Hjortens udde, omfattas av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Riksintresset för naturvård består av randmoränen Hjortens udde-Hindens rev som är en av de bildningar i den mellansvenska israndzonen som tydligast åskådliggör landskapets utveckling. Enligt värdebeskrivningen för riksintresset påverkas riksintresset negativt av alla former av markarbeten som skadar ytformerna. Länsstyrelsen anser att även helt begränsade skador på de geologiska värdena behöver undvikas för att riksintresset ska vara tillgodosett. Även föreslagna tillkommande bebyggelse på plintar, som täcker över de geologiska värdena, skadar riksintresset. Någon ytterligare bebyggelse, utöver vad detaljplanen medger, bör inte tillåtas. Även för upplevelsevärdena i området är det angeläget att hittills oexploaterad mark förblir naturmark. Länsstyrelsen anser att ytterligare bebyggelse påtagligt kan skada naturmiljön inom riksintresset för naturvård.

Kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

I detta skede av planeringsprocessen är det ofta svårt att bedöma om planförslag riskerar att påtagligt skada riksintressen för kulturmiljövård. Vissa frågor, som exempelvis utformningsfrågor, är inte möjliga att utreda förrän det finns ett konkret detaljplaneförslag.

I översiktsplanen står att "Före nybyggnation och exploatering inom dessa [LIS-] områden bör en kulturmiljöanalys med ställningstagande kring bebyggelse, landskap och fornlämningar göras." Detta är bra. Det bästa hade dock varit om övergripande analyser hade gjorts inom ÖP-processen och riktlinjer tagits fram för var och i vilken omfattning olika typer av byggnader och anläggningar kan tillkomma, då hade Länsstyrelsen i detta skede kunnat säga mera om lämpligheten. Länsstyrelsen anser att kulturmiljöanalys behöver genomföras inför kommande detaljplanering och bygglov.

Kommunen bör i analysen klargöra vad som krävs för att riksintresset ska tillgodoses, utifrån platsen, riksintressets värdebeskrivning och de tänkta åtgärderna. Länsstyrelsen deltar gärna med rådgivning i arbetet. Som inspiration

kan nämnas Falköping kommuns arbete med PM för kulturmiljö som underlag till sin översiktsplan.

Särskilt utmed Dalslands kanal och i Upperud finns ett behov av närmare analys. Kommunen bör vara proaktiva för att få tidiga ställningstaganden kring bebyggelse, landskap och fornlämningar. Släpper man fram enskilda bygglov och exploateringar i större utsträckning kan kumulativ skada uppstå.

Här följer kommentarer specifikt för några av LIS-områdena avseende påverkan på riksintresse för kulturmiljövård:

- LIS 7 Dalbergsån: Det anges att campingen ska ges möjlighet till utveckling. Beroende på innehåll, utformning och begränsningar finns risk för påverkan på riksintresse.
- För Delområde 1 i område 15 Övre Upperudshöljen anges camping och promenadstråk som ändamål. För Delområde 2 anges turistverksamhet och bryggor. En camping är väsentligt mer synlig i landskapet och kan därmed ge större påverkan på riksintresset än ett promenadstråk. Eftersom det inte finns angivet hur stort område campingen ska få byggas ut på och på vilket sätt blir det svårt att i detta skede bedöma påverkan. Det är oklart hur bryggområdet och turistanläggningar avses utvecklas. Utmed en kommunikationsled/farled är vissa landskapselement viktiga som riktmärke och Länsstyrelsen bedömer att en väsentlig byggnation på udden skulle påverka riksintresset.
- LIS 18 Upperud: Med hänsyn till riksintresse vill Länsstyrelsen råda kommunen att vara noggrann med att precisera de planerade verksamheterna. Innehåll, utformning och begränsningar bör dessutom harmonisera med utvecklingsplanen för LIS 15 Övre Upperudshöljen, så att kommunen har en konsekvent linje i sin planering i relation till riksintresset Dalslands kanal.

Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Riksintresse för kommunikation omfattar bland annat teleanläggningar. Riksintressena omfattas av sekretess. Kommunen behöver i översiktsplanen säkerställa att riksintressena tillgodoses. Post- och telestyrelsen (PTS) är riksintressemyndighet för denna del.

Energiproduktion (3 kap. 8§ MB)

Två områden på Kroppefjäll har pekats ut som riksintressen för energiproduktion, vindbruk. Detta sammanfaller med riksintressen för friluftsliv och naturvård. Kommunen tar här ställning för att bevara naturvärdena och bedömer att platsen är olämplig för vindbruk. Länsstyrelsen delar kommunens avvägning mellan riksintressena. I yttrande till Energimyndigheten 2013-11-11, diariern 421-31357-13, ansåg Länsstyrelsen att de föreslagna riksintressena för vindbruk i Melleruds kommun är olämpliga med hänsyn till uppenbar konflikt med riksintresse för naturvård och risk för indirekt skada på Natura 2000.

4 kap 1-2§§ MB

Angående riksintresse för friluftslivet enligt 4 kap MB har Länsstyrelsen samma synpunkt som för riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap MB, gällande sammanknytning av Melleruds tätort med Vänerkusten.

Miljö kvalitetsnormer

MKN Vatten

I översiktsplanen ska det, enligt 3 kap. 5 § PBL, framgå hur kommunen avser att följa gällande miljö kvalitetsnormer i vatten. Detta gäller på kvalitetsfaktornivå enligt Weserdomen.

Kommunen har kompletterat beskrivningarna sedan samrådet. Kommunen skriver bland annat att en dagvattenplan/strategi ska tas fram liksom projekt för att minska övergödning i avrinningsområdet Dalbergså-Holmsån. Ett förebyggande arbete ska också ske när det gäller risken för negativ påverkan på grundvattenförekomsten i Dals Rostock.

Det går trots detta inte att utläsa i översiktsplanen hur ändrad markanvändning, främst i LIS-områdena, kan komma att påverka möjligheten att uppnå god ekologisk status inom uppsatt tid eller bibehålla en god ekologisk status i berörda vattenförekomster. Se mer detaljerade bedömningar av de enskilda LIS-områdena under rubriken Landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

På flera ställen i LIS-planen beskrivs MKN vatten på ett felaktigt sätt:

- Övre Upperudshöljen: ”Trots reglering bedöms det nå god ekologisk status 2021.” Det stämmer att vattenförekomsten är klassad till måttlig ekologisk status. Målet för vattenförekomsten är God ekologisk status till 2021. Det innebär inte att det blir God ekologisk status 2021.
- För flera områden, till exempel Dalbergså, anges att vattenförekomsten har God ekologisk status. Detta stämmer inte, den har Måttlig ekologisk status.
- ”Den ekologiska och kemiska statusen på sjöarna och vattendragen varierar i kommunen. Byggnation inom LIS-områdena får inte ske om kvalitén på sjöarna försämras”. Det är oklart vad kommunen menar med kvalitét. Ordalydelsen borde vara ”Byggnation inom LIS-områdena får inte försämra möjligheten att uppnå eller upprätthålla God ekologisk status för någon av kvalitetsfaktorerna i aktuell miljö kvalitetsnorm för respektive sjö och vattendrag”.
- För Vita sannar, Järns sannar, Näs sannar, Svartebäck, Hjortens udde och Stockenäs anges det i texten att den ekologiska statusen för vatten är god. Detta är fel, den sammanlagda bedömningen för vattenförekomsten Dalbosjön är måttlig status (det står dock rätt i tabellen i översiktsplanen).
- För Dalbergså anges att den ekologisk statusen är god. Detta är fel, den sammanlagda bedömningen för vattenförekomsten Dalbergså - mynningen i Vänern till Lillåns inflöde har måttlig status (det står rätt i tabellen i

översiktsplanen). Vattenförekomsten har sämre än god ekologisk status beroende på övergödning, och parametern Vattendragets närområde har bedömts som otillfredsställande.

- Östebo: ”Fjorden bedöms nå god ekologisk status 2021.” Detta stämmer inte, däremot är det ett mål att vattenförekomsten ska uppnå god ekologisk status 2021. Det kommer den inte att göra om inte regleringen och konnektiviteten ändras i sjön.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Kommunen har nu beskrivit varje område mer utförligt. Efter en naturvärdesinventering har LIS-områden tagits bort eller anpassats. Länsstyrelsen avstyrkte sex områden i samrådsskedet. Kommunen har av dessa behållit Hjortens udde, Kabbo och Östebo.

Länsstyrelsen lämnar här sin bedömning av huruvida områdena i LIS-planen är lämpliga eller inte utifrån 7 kap 18 d-e §§ miljöbalken, och under vilka förutsättningar de kan vara lämpliga. I och med att kommunen skjuter frågor kring kulturmiljö, hälsa och säkerhet och miljö kvalitetsnormer för vatten till senare skeden kan det dock senare visa sig olämpligt att bygga ut LIS-områdena även sett ur dessa aspekter. En överblick över dessa faktorer redovisas i tabell nedan.

Många LIS-områden ligger inom riksintresse för naturvård och/eller friluftsliv. I LIS-planen finns en genomgång av hur områdena ska förhålla sig till riksintressena. Länsstyrelsen menar att LIS-utpekande inom riksintressen bör ske med stor restriktivitet när det finns en koppling till vattenmiljöer i värdebeskrivningen. En rimlig princip för att begränsa påverkan på riksintressena och som Länsstyrelsen tidigare framfört, är att inte utse LIS-områden för bostadsbebyggelse i delar av riksintressen som idag är obebyggda. Utifrån denna princip anser Länsstyrelsen att södra hälften av LIS-området Sundserud inte är lämpligt som LIS-område. Andra LIS-områden som med hänsyn till riksintressen inte är lämpliga är Östebo och Hjortens udde.

En övergripande synpunkt är att den fria passagen mellan ny exploatering och strandlinjen bör vara minst 30 meter. Bestämmelsen i 7 kap 18 f § miljöbalken om fri passage avser inte bara människors möjlighet att passera, utan den skyddar också villkoren för växt- och djurlivet i den zon som generellt har den mest rika biologiska mångfalden. Enligt förarbetena (prop. 2008/09:119) behöver passagen ha en sådan omfattning att den i praktiken inte avhåller allmänheten från att passera. Bredden bör normalt vara minst några tiotals meter (prop. 2008/09:119 s. 112).

Det är bra att kommunen anger att planläggning ska föregås av en detaljerad naturinventering. Länsstyrelsen vill poängtera att denna inventering behöver inkludera vattenområdet om ingrepp kan påverka vattenområdet.

Geotekniska risker i LIS-områden

Förutsättningar för skred i finkorniga jordarter förekommer i de flesta föreslagna LIS-områdena. Hänsyn behöver tas till detta, särskilt i kombination med strandens

eroderbarhet. Det är viktigt att kommunen är medvetna om att vissa områden kan vara mindre lämpliga för utveckling beroende på hur riskerna hanteras.

Påverkan på MKN vatten i LIS-områden

Områdena är inte lämpliga om åtgärder mot skredrisk riskerar att försämra MKN vatten på kvalitetsfaktornivå.

LIS-planen anger att ”innan byggnation inom områden med risk för skred krävs grundbottenbesiktning eller geotekniska undersökningar”. Om resultatet av en sådan undersökning blir att man gör skredsäkringar genom tryckbankar och erosionskydd i strandkanten så kommer detta att påverka den naturliga morfologin i sjön/vattendraget. Dessa åtgärder riskerar att påverka möjligheten att uppnå eller bibehålla god status inom respektive vattenförekomst. Detta gäller främst mindre vattenförekomster, men den kumulativa effekten på större vattenförekomster som Dalbosjön kan också påverkas.

LIS-område	Bedömning enligt 7 kap 18 d-e §§ miljöbalken	Kulturmiljö	Hälsa och säkerhet	MKN vatten
1 Vita Sannar	Kan godtas förutsatt att ingen ny bebyggelse läggs mellan stranden och befintlig bebyggelse.		skredrisk	
2 Järns Sannar	Kan godtas förutsatt att ingen ny bebyggelse läggs mellan stranden och befintlig bebyggelse.		skredrisk	
3 Näs Sannar	Kan godtas förutsatt att ingen ny bebyggelse läggs mellan stranden och befintlig bebyggelse.		skredrisk	
4 Svartebäck	Kan godtas förutsatt att ingen ny bebyggelse norr om vägen tillkommer. Vägen är en lämplig avgränsning mot obebyggda marker närmare stranden.		skredrisk	
5 Hjortens udde	Hjortens udde är fortsatt olämpligt som LIS-område. Ytterligare bebyggelse kan påtagligt skada riksintresset för naturvård, se rubrik Riksintressen.		skredrisk	

LIS-område	Bedömning enligt 7 kap 18 d-e §§ miljöbalken	Kulturmiljö	Hälsa och säkerhet	MKN vatten
6 Stockenäs	godtas		skredrisk	
7 Dalbergså	godtas	Analys behövs, se rubrik Riksintresse kulturmiljövård	skredrisk	Det framgår inte hur parametern Vattendragets närområde påverkas om camping och gästhamn byggs ut. Översiktsplanen ger en kort beskrivning av campingen, det beskrivs inte hur mycket verksamheten beräknas kunna öka, eller hur möjligheten att uppnå god status vad gäller övergödning påverkas av att det är enskilt avlopp.
8 Åsebro	godtas		skredrisk	Åsebro ligger vid vattenförekomsten Dalbergså - Lillåns inflöde till Frändeforsåns inflöde, som är klassad till måttlig status på grund av övergödning och dålig konnektivitet. I området finns många potentiellt förorenade områden på grund av gamla småindustrier. I LIS-planen står att eventuell förorenad mark kan tas bort vid exploatering. Länsstyrelsen anser att vid en exploatering ska eventuella föroreningar tas bort för att inte MKN ska påverkas negativt.
9 Gunvarbyn	Kan godtas, förutsatt att ängs- och betesmarken och övrig jordbruksmark undantas från ny bebyggelse. Passager för allmänheten från vägen till stranden behöver tryggas.		skredrisk	Gunvarbyn ligger vid Örsjön som har måttlig ekologisk status på grund av övergödning och dålig konnektivitet. Avlopp från LIS-området Gunvarbyn ska lösas enskilt. Det är oklart hur detta påverkar möjligheterna att uppnå God ekologisk status till 2027 angående övergödning.

LIS-område	Bedömning enligt 7 kap 18 d-e §§ miljöbalken	Kulturmiljö	Hälsa och säkerhet	MKN vatten
10 Ör Hagen	Kan godtas förutsatt att del av västra delområdet begränsas så att lövskogsbeståndet (klass 2 i lövskogsinventeringen) utesluts.		skredrisk	Ör Hagen ligger vid Örsjön som har måttlig ekologisk status på grund av övergödning och dålig konnektivitet. Avlopp från LIS-området Ör Hagen ska lösas enskilt. Det är oklart hur detta påverkar möjligheterna att uppnå God ekologisk status till 2027 angående övergödning.
11 Mörtetjärnen	godtas			
12 Sverkersbyn	Kan vara lämpligt utmed vägen och öster om vägen. Odlingsmarker som ansluter till vatten har generellt värdefullt fågelliv. Detta behöver utredas inför eventuell planläggning eller bygglovprövning.		skredrisk	Sverkersbyn ligger vid Näsölen som har måttlig ekologisk status, troligtvis på grund av övergödning och dålig konnektivitet. Avlopp från LIS-området Sverkersbyn ska lösas enskilt. Det är oklart hur detta påverkar möjligheterna att uppnå God ekologisk status till 2021 angående övergödning.
13 Kabbo	Kommunen har nu uteslutit delar av Kabbo på ett sätt som gör att området är godtagbart.		skredrisk	Där LIS-områdena Kabbo ligger finns ett markavvattningsföretag, det är oklart hur detta påverkas. Kabbosjön är klassad med måttlig ekologisk status på grund av övergödning och dålig konnektivitet. Avlopp från LIS-områdets västra del ska lösas enskilt. Det är oklart hur detta påverkar möjligheterna att uppnå God ekologisk status till 2021 angående övergödning.
14 Sundserud	Kan delvis godtas. LIS-områden inom riksintressen för naturvård eller friluftsliv bör pekas ut restriktivt och företrädesvis inom redan bebyggda avsnitt. Området söder om skjutbanorna är obebyggt och bör inte anses lämpligt som LIS-område.		skredrisk	

LIS-område	Bedömning enligt 7 kap 18 d-e §§ miljöbalken	Kulturmiljö	Hälsa och säkerhet	MKN vatten
15 Övre Upperudshöljen	godtas	<p>Analys behövs, se rubrik Riksintresse kulturmiljövård.</p> <p>Inom området finns inga kända fornlämningar. Länsstyrelsen bedömer sannolikhet som låg för ytterligare fornlämningar.</p>	<p>Skredrisk</p> <p>Översvämningrisk</p>	<p>Övre Upperudshöljen ingår i vattenförekomsten Upperudsälven - mellan Åklång och Svanefjorden, och är klassad med måttlig status på grund av dålig konnektivitet. Även kvalitetsfaktorn Morfologiskt tillstånd i vattendraget har måttlig status. Det är oklart hur denna kvalitetsfaktor påverkas i och med planerna på bryggor och utbyggnad i vattenförekomsten. Det finns redan en stor gästhamn i Spången. Det är oklart hur ekologisk och kemisk status för vattenförekomsten påverkas om delområde 2 och 3 byggs ut.</p>
16 Östebo	<p>Länsstyrelsen anser att tillkommande bebyggelse påverkar natur- och rekreationsvärdena i sådan grad att området inte är lämpligt som LIS-område. Området är av riksintresse för naturvårds och friluftsliv. Det finns mycket begränsade möjligheter att bygga ytterligare utan att försämra allmänhetens möjlighet att från den nord-sydliga vägen ta sig till stränder i väster och öster. Lövskog i högsta naturvärdesklass är olämplig att bebygga. De små odlingsmarkerna bidrar starkt till halvöns natur- och rekreationsvärden.</p>		<p>Översvämningrisk</p>	

LIS-område	Bedömning enligt 7 kap 18 d-e §§ miljöbalken	Kulturmiljö	Hälsa och säkerhet	MKN vatten
17 Snäcke	Kan delvis godtas. Område med höga natur-, kultur- och rekreationsvärden. Inga nya bostäder bör tillkomma öster om vägen. Ingen exploatering bör ske inom område med påtagligt naturvärde enligt naturvärdesinventeringen.			Snäcke ligger vid tre vattenförekomster, Snäcke kanal, Ånimmen och Svanefjorden. Svanfjorden är klassad med måttlig status på grund av dålig konnektivitet för fisk. Ånimmen är klassade till måttlig status på grund av övergödning. Avloppshanteringen i området ska ske enskilt. Det framgår inte hur möjligheterna att uppnå God ekologisk status påverkas av detta.
18 Upperud	godtas	Analys behövs, se rubrik Riksintresse kulturmiljövård		
19 Köpmannebro	Kan delvis godtas. Med hänsyn till riksintresse för friluftsliv är det viktigt att värna om de möjligheter som finns att nå obebyggda stränder. Delområde Vibergsön: Försiktig utbyggnad kan vara möjlig. Med hänsyn till att östra delen idag är i stora delar obebyggd är det viktigt att generösa luckor sparas för allmänhetens passage från vägen till stranden. Delområde Spången: Godtagbart förutsatt att nya byggnader läggs bakom befintlig bebyggelse. Delområde Ransberg: Försiktig utbyggnad kan vara möjlig. Alla befintliga passager från vägen till stranden behöver bevaras.		skredrisk	

LIS-område	Bedömning enligt 7 kap 18 d-e §§ miljöbalken	Kulturmiljö	Hälsa och säkerhet	MKN vatten
20 Köpmannehamn	Godtagbart som LIS-område för besöksnäring. Planerad användning är översiktligt beskriven. Vi tar i detta skede inte ställning till eventuella nya bryggor.			

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Kommunen har kompletterat översiktsplanen utifrån synpunkter som Länsstyrelsen lämnade i samrådsskedet angående farligt gods och översvämningssrisk. Länsstyrelsen ser att planen är genomarbetad på dessa områden.

Generellt kan föreslagen exploatering vara lämplig, men mer detaljerade utredningar kan komma att krävas i kommande detaljplanering vad gäller risken för översvämning, risken för olyckor med transport av farligt gods samt miljöfarliga verksamheter. Utifrån nu kända förutsättningar kan Länsstyrelsen alltså inte utesluta att det som föreslås i planen medför sådana problem avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion att det i ett senare planeringsskede kan ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL.

Länsstyrelsen noterar att översvämningssrisk finns i LIS-områdena 15 och 16. Detta bör läggas till i riktlinjer för respektive område, på samma sätt som risker för transport av farligt gods.

Det är bra att kommunen sedan samrådet har utökat resonemanget kring skyfall. Kommunens riktlinje är att risken för skyfall bedöms i detaljplan och att en skyfallskartering ska tas fram vid framtagande av detaljplan. Länsstyrelsen förordar dock att skyfallsfrågan hanteras i översiktsplanen, eftersom större områden kan beröras. Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att arbeta in detta i översiktsplanen eller i andra hand att ta fram en övergripande strategi för hantering av skyfall.

Förorenad mark beskrivs på ett bra sätt. Inom utbyggnadsområdet för Sunnanå öster om Melleruds tätort finns markföroreningar. Länsstyrelsen utgår från att denna fråga kommer att tas om hand, också mot bakgrund av risker för höga vattennivåer, i kommande fördjupad översiktsplan.

Geotekniska risker

Sedan samrådet verkar kommunen ha tagit bort områden i behov av detaljerad stabilitetsutredning, ett underlag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Länsstyrelsen rekommenderar att dessa tas med i karta och text igen, se mer om detta i yttrande som bifogas från Statens geotekniska institut. Texten bör kompletteras med hur stabilitetsproblemen kan minska eller upphöra.

Miljöfarliga verksamheter

Översiktsplanen innehåller en allmän beskrivning av miljöfarliga verksamheter. Kommunen hänvisar till skriften Bättre plats för arbete när det gäller skyddsavstånd, vilket är bra. I avsnittet om miljöfarlig verksamhet hänvisas till avsnittet Hänsyn Buller, där finns dock ingen beskrivning av buller från industrier utan endast från trafik.

Länsstyrelsen noterar att det finns fler miljöfarliga verksamheter än de som redovisas i kartan. C-verksamheter har Länsstyrelsen inte i sitt register. De bör finnas redovisade i översiktsplanen.

I tabellen nedan finns de 15 miljöfarliga verksamheter som har tillstånd enligt miljöbalken. Listan är hämtad från Länsstyrelsens anläggningsregister. Dessa behöver finnas med i översiktsplanens karta och text:

1461-1001	Melleruds avloppsreningsverk
1461-1138	Hjärtungens Lantbruk AB
1461-1145	Qvantenburgs säteri AB
1461-1155	Sylves Lantbruk HB
1461-1301	Hunnebyns avfallsanläggning
1461-1501	Nordic Trout AB, Håverud
1461-1161	Bergs Suggpool
1461-01	Livarebo
1461-20	Gatan
1461-21	Örs Eriksbyn
1461-1165	Grinstadsgårdgas
1461-1166	Gajan Biogas AB
1461-1168	Tyre Recycling in Sweden AB
1461-1167	Ränsliden vindpark
1461-1170	Äspesäter

I utbyggnadsområdet vid Upperud finns en miljöfarlig verksamhet med tillstånd enligt miljöbalken, Tyre Recycling in Sweden AB. Vid byggnation av bostäder i Upperud behöver man ta hänsyn till miljö- och hälsostörningar från anläggningen. Det är viktigt att kommunen är medvetna om att en riskutredning i ett senare planeringsskede kan visa att vissa specifika verksamheter inte är lämpliga inom ett utvecklingsområde eller att det krävs riskreducerande åtgärder.

Länsstyrelsens rådgivande synpunkter - övriga allmänna intressen

Infrastruktur

I texten framgår att kommunen hoppas på att ett tågstopp i Dals Rostock ska finnas med i ny nationell plan 2022.

Ett tågstopp i Dals Rostock finns med i Västra Götalandsregionens målbilder för tågets utveckling. Det pågår dock ingen planering av ett tågstopp kopplat till nationell infrastrukturplan - regeringen har beslutat att inte arbeta fram en ny nationell infrastrukturplan år 2022. Länsstyrelsen vill därför uppmärksamma att stoppet inte kommer att kunna genomföras inom översiktsplanens räckvidd fram till år 2030. Kommunen kan därför inte betrakta ett tågstopp i Dals Rostock som en planeringsförutsättning. Det är däremot bra att kommunen visar sin vilja och ambition.

Se Trafikverkets yttrande som bifogas, för upplysningar om åtgärdsvalsstudierna för framtida utbyggnad av E45 mellan Vänersborg och Mellerud och för Norge/Vänerbanan.

Bostadsförsörjning

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen påbörjat arbetet med att ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjningen. Riktlinjerna ska vara vägledande vid tillämpningen av 2 kap. 3 § 5 plan- och bygglagen (2010:900). Länsstyrelsen anser dock fortfarande att frågorna kring bostadsbehov och bostadsförsörjning inte beskrivs på ett tydligt sätt i förslaget till översiktsplan. Länsstyrelsen kan ge råd och stöd i arbetet med att ta fram de nya riktlinjerna för bostadsförsörjning. Boverkets handbok för arbete med riktlinjer för bostadsförsörjningen kan också vara ett stöd i arbetet.

Dricksvattenförsörjning och rening

I översiktsplanen beskrivs tre kommunala reningsverk och deras kapacitet. Bedömningen i översiktsplanen är att det finns god kapacitet i reningsverken idag och även efter tänkt utveckling och ökad befolkning fram till 2030. Länsstyrelsen anser att marginalerna är små. Eftersom det tar lång tid att utöka ett reningsverk behöver det finnas framförhållning.

Länsstyrelsen anser att befintliga och planerade områden som avses anslutas till kommunalt VA behöver beskrivas på ett tydligare sätt, huruvida utvidgningen av kommunalt VA kan rymmas inom det befintliga reningsverkens tillstånd, eller om det finns behov av utbyggnad av reningsverket. Även outnyttjade byggrätter behöver vara med i bedömningen.

Naturmiljö

Regelverket för nyckelbiotoper anges inte korrekt. Åtgärder i en nyckelbiotop behöver samrådats enligt 12 kap 6§ MB med Skogsstyrelsen eller Länsstyrelsen beroende på typ av åtgärd. Se vidare Skogsstyrelsens yttrande som bifogas, med råd om hur kartsnitten kring skyddade områden respektive naturvärden kan grupperas mera logiskt.

Beslutande

Detta beslut har fattats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze efter föredragning av Elisabet Ebeling. I den slutliga handläggningen har även funktionschefen Andreas Lidholm deltagit.

Lisbeth Schultze

Elisabet Ebeling

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till:

Skogsstyrelsen
Svenska kraftnät
Trafikverket
Sveriges geotekniska institut
Post- och telestyrelsen
Luftfartsverket
Försvarsmakten
Energimyndigheten

Länsstyrelsen/
Enheten för samhällsskydd och
beredskap
Landsbygdsavdelningen
Kulturmiljöenheten
Miljöskyddsavdelningen
Naturavdelningen
Samhällsbyggnadsenheten
Vattenavdelningen
Mikael Cullberg